
بچه‌ها می‌پرسند...

مخصوص کودکان و نوجوانان

به همت

«مرکز رسیدگی به امور مساجد خراسان»

تقدیم به حضرت
جواد الائمه «علیه السلام»

فهرست

- ۵..... سخنی با بچه‌ها:
- ۶..... معلم ها و والدین بخوانند:
- ۸..... فصل اول
- ۸..... خداشناسی
- ۹..... چه کسی خدا را آفریده است؟
- ۱۱..... آیا خدا مانند ما پدر و مادر دارد؟
- ۱۲..... خدا کجاست؟ آیا در آسمان است؟
- ۱۳..... آیا خدا در جاهای بد مانند دستشویی هم هست؟
- ۱۴..... خداوند چه کار می کند؟ آیا حوصله اش سر نمی رود؟
- ۱۵..... آیا خدا مانند ما چشم و گوش دارد؟
- ۱۶..... آیا خدا میخورد و می خوابد؟
- ۱۷..... خدا چگونه صحبت می کند؟
- ۱۸..... خداوند چه کسانی را دوست دارد؟
- ۱۹..... خدا از چه کسانی بدش می آید؟
- ۲۱..... آیا خدا بچه‌ها را دوست دارد؟ از کجا بداند خدا مرا دوست دارد؟
- ۲۲..... چرا خدا انسانهای بد را آفریده؟
- ۲۳..... اگر خدا همه جا هست پس چرا ما برای عبادت به مسجد می رویم؟
- ۲۴..... چرا بعضی از دعاها را مستجاب نمی شود؟
- ۲۵..... فصل دوم

«نبوت، امامت و مهدویت» ۲۵

- ب ..... ما چند امام داریم؟ ممکن است آنها را معرفی کنید؟
- ت ..... چرا ما امام زمان (ع) را نمیبینیم؟
- ث ..... آیا امام زمان (ع) ما را می‌بیند و حرف‌های ما را می‌شنود؟
- ج ..... چرا یزید با امام حسین دشمن بود و او را شهید کرد؟
- ح ..... چطور می‌شود بعضی از امام‌ها در کودکی از همه مردم عالم‌تر هستند؟
- خ ..... معجزه چیست؟ چه کسانی معجزه می‌کنند؟
- د ..... چرا ما به امام و راهنما نیاز داریم؟
- ذ ..... چرا امام زمان علیه السلام مخفیانه به دنیا آمدند؟
- ر ..... آیا می‌توان از امام زمان (عج) در زمان غیبت استفاده برد؟
- ز ..... چگونه می‌شود که امام زمان (عج) عمرشان این قدر طولانی شده است؟
- س ..... از کجا بفهمیم ائمه ما را دوست دارند؟
- ش ..... امام زمان (عج) چه زمانی ظهور می‌کند؟
- ص ..... امام زمان (عج) بعد از ظهور چه کار می‌کند؟
- ض ..... علم ائمه چگونه است؟ آیا آن‌ها از آینده و گذشته اطلاع دارند؟

فصل سوم ..... ط

«خودشناسی» ..... ط

- ۱۷ ..... آیا ما روح داریم؟
- ۱۸ ..... آیا همیشه همراه ما فرشته‌ای هست که ما را هدایت می‌کند؟
- ۱۹ ..... چرا ما خواب می‌بینیم؟
- ۲۰ ..... ما چگونه به دنیا آمدیم؟
- ۲۱ ..... چرا ما بعضی وقت‌ها گول شیطان را می‌خوریم؟

۲۲..... پشیمانی من از کار بد برای اینکه خدا مرا ببخشد کافی است؟

۲۳..... چرا باید مراقب سلامتی خود باشیم؟

۲۴..... چرا بعضی ها زشت آفریده شدند؟

۲۵..... من چه استعدادهایی دارم؟

۲۶..... فرق بین دختران و پسران در انتخاب شغل چیست؟

۲۸..... چرا من احساسات گوناگون دارم؟

۲۹..... چرا خشمگین می شوم و در زمان خشم باید چه کار کنم؟

۳۰..... چرا بعضی چیزها را فراموش می کنم؟

۳۱..... فصل چهارم.

۳۱..... «معاد، بهشت و جهنم»

۳۲..... بهشت کجاست و چه ویژگی هایی دارد؟

۳۳..... جهنم کجاست و چه ویژگی هایی دارد؟

۳۵..... چرا خدا آدم های بد را به جهنم می برد؟

۳۶..... چرا انسان ها می میرند؟

۳۷..... مرده ها درون قبر چه کار می کنند؟

۳۸..... آیا مرده ها می توانند از زنده ها خبر بگیرند؟

۳۹..... آیا درون بهشت ماشین و اسباب بازی وجود دارد؟

۴۰..... در قیامت چه اتفاقی می افتد؟

۴۱..... کی روز قیامت فرا می رسد؟

۴۲..... آیا همه جهنمی ها تا آخر در جهنم می مانند؟

۴۳..... در بهشت چه میوه ها و غذاهایی وجود دارد؟!

۴۴..... چه کار کنیم که خدا ما را به بهشت ببرد؟

۴۵..... آیا در بهشت می‌شود دوستان و آشنایان خود را ببینیم؟

۴۶..... آیا در بهشت دوباره می‌میریم؟

۴۷..... آیا در بهشت همه مردم زیبا هستند؟

سخنی با بچه‌ها:

شما بچه‌های خوب می‌دانید که علم و دانش همانند یک صندوق پر از جواهرات است که یک قفل بر روی دریش نصب شده و کلید این قفل بزرگ «پرسش» است. انسان با «پرسش» می‌تواند به این خزانه جواهرات (علم و دانش) دست پیدا کند و از گنجینه علم و دانش بهره‌مند گردد. پیامبر خدا حضرت محمد (ص) در این رابطه می‌فرمایند: "دانش همانند خزانه جواهر است که کلیدهای آن پرسش است."^۱

هر گنج جهان قفل و کلیدی دارد   همواره کلید گنج علم است، سؤال

پس هیچ وقت از سوال کردن خجالت نکشید و بدانید سوال کردن ارزشمند است و می‌تواند شما را به گنج علم و دانش برساند. در این کتاب به بعضی از سوالاتی که برای خیلی از شماها پیش می‌آید پاسخ دادیم و امیدواریم ما را از دعای خیر خودتان محروم نکنید.

معلم ها و والدین بخوانند:

یکی از وظایف سنگینی که بر گردن معلمان و والدین نهاده شده، تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان عزیز می‌باشد. جان کودک و نوجوان همچون خمیری است که در دست ما حالت می‌گیرد و از اعمال و رفتار و سپس گفتار ما تاثیر می‌پذیرد.

پر واضح است که مهمترین شیوه تعلیم و تربیت کودکان، شیوه عملی است. یعنی کودک و نوجوان به واسطه مشاهده اعمال و رفتار والدین، معلمان و اطرافیان بیشترین تاثیر را می‌پذیرند. نصیحت‌های زبانی، درس‌ها و نکاتی که شفاهاً برای کودک بیان می‌شود هر چند لازم و ضروری است اما تاثیری بسیار ضعیف‌تر از عمل و کردار خواهد داشت.

اما در مورد برخی از سوالات اساسی کودکان پیرامون خدا، معاد، مرگ و... بحث متفاوت می‌باشد. در مواجهه با این پرسش‌ها آگاهی و هنر بیان مطلب به زبان متناسب با کودکان از اهمیت والایی برخوردار است.

گاهی می‌شود که معلم یا یکی از والدین پاسخ سوالی را به خوبی می‌دانند اما در مقام بیان از تنزل آن آگاهی خویش به زبان مخاطب کودک و نوجوان عاجزاند و این موجب می‌شود سوال ذهنی نوجوان نه تنها پاسخ داده نشود بلکه تشدید گردیده و موجب بروز و ظهور مشکلاتی گردد.

در زمینه پاسخ به نوجوانان بسیاری از اهل علم داد سخن داده‌اند و کلیاتی را بیان کرده‌اند. برای مثال گفته‌اند پاسخ کودک باید ساده و روان، در قالب قصه و داستان، صمیمانه و صریح باشد اما این کلی‌گویی‌ها درد از کسی دوا نمی‌کند و ما برای آموختن روش صحیح پاسخگویی به نوجوانان محتاج نمونه‌های عملی می‌باشیم. کتاب پیش رو به نحوی تنظیم شده است که برخی از سوالات اساسی کودکان و نوجوانان بین هفت تا سیزده سال را با ادبیاتی ساده و روان و به دور از حواشی پاسخ می‌گوید.

شایسته است والدین و معلمان گرامی پیش از در اختیار نهادن کتاب به نوجوانان، خودشان این کتاب را مطالعه کنند و بر مطالعه کتاب توسط آنها نظارت داشته باشند.

بچه ها می پرسند...

این کتاب نمونه‌ای عملی از پاسخ‌گویی به سوالات رایج نوجوانان را در اختیار شما قرار می‌دهد تا از طریق الگوگیری از آن، به سوالات متفرقه آن‌ها پاسخی در خور و شایسته دهید.

از شما درخواست داریم نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را به منظور رفع نواقص و بهتر شدن کتاب با ما در میان بگذارید.

مرکز رسیدگی به امور مساجد خراسان

فصل اول

خداشناسی

چه کسی خدا را آفریده است؟

برای پاسخ به این سوال لازم است نگاهی به موجودات اطراف خود داشته باشیم و آن‌ها را کمی بررسی کنیم:

* شما بچه‌های عزیزم می‌دانید که آقای باغبان، هسته درخت گردو یا هسته درخت سیب را در خاک می‌کارد و به آن آب می‌دهد. بعد از آن که هسته را کاشت و به آن آب داد و از آن مراقبت کرد، منتظر می‌ماند تا این هسته رشد کند و به یک درخت تبدیل شود تا بتواند از میوه‌های گردو و یا سیب آن بچیند و به بازار بیاورد و ما از آن استفاده کنیم. باغبان می‌داند که رشد درخت محتاج آب، خاک، نور و هوا است و درخت برای رشد محتاج اینهاست.

* وقتی هسته سیب درون خاک کاشته شد کم‌کم جوانه می‌زند اما این جوانه خیلی نازک و کوچک است و ممکن است با لگد شدن و یا خورده شدن توسط حیوانات از بین برود اما باغبان از آن مراقبت می‌کند تا به یک درخت سیب بزرگ تبدیل شود که دیگر با لگد شدن، باد و طوفان از ریشه در نیاید. پس درختان بزرگی که می‌بینیم وقتی که تازه متولد شده بودند، جوانه‌های کوچک و نازک و ضعیفی داشتند و محتاج مراقبت باغبان بودند و این باغبان بود که آن‌ها را کاشت.

* وقتی انسان‌ها و حیوانات نیز به دنیا می‌آیند نوزاد ضعیف و کوچکی هستند که محتاج مراقبت پدر و مادر هستند.

می‌بینید که همه گیاهان، درختان و همه بچه‌ها و حتی نوزادان حیوانات در ابتدای تولد خیلی ضعیف هستند و نیاز به نگهداری و مراقبت دارند تا کم‌کم قوی شوند. یعنی همه محتاج اند. اما خدا اینطور نیست.

اگر خداوند نیز مانند بقیه موجودات ضعیف باشد، پس محتاج خواهد بود، و کسی که خودش محتاج دیگران است نمی‌تواند خدا باشد.

همه چیزهایی که در اطراف خود می‌بینیم **محتاج** اند. یعنی خورشید، ماه، ستارگان، کوه‌ها، درخت‌ها، سبزه‌ها، حیوانات، انسان‌ها، پدر و مادر و همه چیزهای دیگر **محتاج** خدایی هستند که آن‌ها را خلق کند اما خدا را کسی نیافریده است. او از اول بوده و از همه قوی‌تر است و **احتیاجی** ندارد تا کسی او را بیافریند.^۱ اگر کسی خدا را می‌آفرید، یعنی خدا **محتاج** اوست و او به خدا بودن سزاوارتر است تا کسی که آفریده می‌شود.

۱- سوره توحید این معنی را به خوبی بیان می‌کند

آیا خدا مانند ما پدر و مادر دارد؟

همانطور که در سوال قبل اشاره شد، همه بچه ها پدر و مادری دارند که آن ها را به دنیا آورده اند. حتی پدرها و مادرها نیز خودشان پدر و مادری دارند که به آن ها پدربزرگ و مادر بزرگ می گویند.

اما خدا مانند ما نیست که پدر و مادر داشته باشد. خدا کسی است که همه بچه ها و والدین را آفریده است.

ما در نماز و در سوره توحید می گوئیم: خداوند نه زائیده شده و نه فرزند می آورد.^۱ اگر خدا پدر و مادری می داشت، لابد پدر و مادر او از خودش قوی تر می بودند چون او را به دنیا آوردند و از او مراقبت کردند تا بزرگ شود، در صورتی که می دانیم هیچ کس از خدا قوی تر نیست و خدا محتاج مراقبت کسی نیست بلکه او خودش مراقب همه چیز و همه کس می باشد.

فرزند محتاج والدین خودش است و خداوند محتاج نیست، پس پدر و مادری ندارد که او را آفریده باشند.

---

۱ - لم یلد و لم یولد (آیه ۳ سوره توحید)

خدا کجاست؟ آیا در آسمان است؟

درون خانه ما هرچیزی جای مخصوصی دارد. مثلا تلویزیون درون اتاق و بر روی میز تلویزیون قرار گرفته است، یخچال درون آشپزخانه است. تخت خواب درون اتاق خواب جای دارد. لباسها درون کمد هستند.

اما خدا مانند این اشیاء نیست که مکان داشته باشد. خدا همه جا هست. به نور خورشید دقت کنید. وقتی که صبح می شود خورشید طلوع می کند و نور خورشید همه شهر را روشن می کند. کوچه ها، مدرسه ها، خانه ها، زمین های بازی، مغازه ها و ... همگی روشن می شوند.

نور خورشید همه جا را روشن می کند و به همه روشنایی می بخشد. خداوند نور نیست و برتر از نور است^۱، اما مانند نور همه جا را روشن می کند و همه جا هست. خداوند در همه جا حضور دارد، از اعماق اقیانوس ها تا بالای آسمان ها، حتی یک نقطه پیدا نمی شود که خدا آنجا حاضر نباشد. او همه جا هست اما مانند اشیاء محدود به مکان نیست.

خدا درون دل همه ما است. درون خانه ما. درون مدرسه ما. او همیشه همراه ماست و هیچ وقت ما را تنها نمی گذارد.

۱- اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (آیه ۳۵ سوره نور)

آیا خدا در جاهای بد مانند دستشویی هم هست؟

در سوال قبل گفتیم که خداوند متعال مکان ندارد اما همه جا هست. در خانه ما، در مدرسه، در کوچه، در بازار و بالاتر از همه در دل ما. جایی نیست که خدا آنجا نباشد. حتی در دستشویی هم خداوند حضور دارد اما حضور او موجب خجالت ما نمی شود چون او کسی است که بدن ما را آفریده است و ما را طوری خلق کرده که نیاز به دستشویی رفتن داشته باشیم.

همانطور که مادرها بچه های کوچک را به دستشویی می برند تا مراقب آن ها باشند و بچه کوچک از حضور مادر ناراحت نیست، خداوند مهربان هم همه جا با ماست و ما را می بیند و ما از اینکه او همیشه با ماست و مراقب ماست خوشحالیم، زیرا با حضور او احساس آرامش می کنیم .

ما هر وقت بخواهیم می توانیم با خدا صحبت کنیم و او صحبت و دعاهای ما را می شنود و حتی در دستشویی هم خواندن بعضی از دعاها سفارش شده است.

خدا از رگ گردن به ما نزدیکتر است^۱ و از هر مادری برای ما مهربان تر است و هیچ جایی

نیست که او با ما نباشد.^۲

۱- وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (آیه ۱۶ سوره ق)

۲- هو معکم اینما کنتم (آیه ۴ سوره حدید)

خداوند چه کار می‌کند؟ آیا حوصله‌اش سر نمی‌رود؟

در این عالم هر کسی و هر چیزی مشغول کار و فعالیتی است. برای نمونه:

*کشاورزان بذرهای گیاه را در دل خاک می‌پاشند و این بذرها به تدریج رشد کرده و جوانه می‌زنند.

*درخت‌ها در فصل پاییز برگ‌هایشان می‌ریزد و در فصل بهار شکوفه می‌دهند و سرسبز می‌شوند.

* پرندگان فرزنددار می‌شوند و برخی از آن‌ها در زمستان به منطقه‌های خوش آب و هوا کوچ می‌کنند.

*خورشید هر روز طلوع می‌کند و زمین را روشن می‌کند. ماه و ستارگان هر شب در آسمان می‌درخشند و به ما چشمک می‌زنند.

*بدن ما هر روز در حال رشد است. ناخن‌هایمان بلند می‌شود. موهایمان رشد می‌کنند. هر سال نسبت به سال بعد بزرگ‌تر و عاقل‌تر می‌شویم.

همه این کارها که نام بردم، از رشد گیاهان و درختان گرفته تا چرخش ماه و زمین، گردش روز و شب، رشد مو و ناخن، ضربان قلب و غیره همگی با تدبیر و مدیریت خداست. خداوند در حال مدیریت (تدبیر) دنیا و همه موجودات است و هیچ کس بدون خواست او نمی‌تواند کاری انجام دهد.

او همیشه دعا‌های ما را می‌شنود و به حرف‌های ما گوش می‌دهد. او هر لحظه مشغول کاری جدید است.^۱ اما هیچ کاری او را به خودش مشغول نمی‌کند.^۲ لذا هیچ وقت حوصله‌اش سر نمی‌رود. سر رفتن حوصله برای ما انسان‌ها است و نشانه ضعیف بودن ماست. اما او ضعیف نیست و هیچ وقت حوصله‌اش سر نمی‌رود.

۱- کُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ (آیه ۲۹ سوره الرحمن)

۲- لا یسْغله شأن عن شأن (خطبه ۱۷۷ نهج البلاغه)

آیا خدا مانند ما چشم و گوش دارد؟

ما آدم‌ها می بینیم، می شنویم و کارهای گوناگون انجام می دهیم. ما برای دیدن نیاز به چشم داریم. برای شنیدن نیاز به گوش داریم. برای راه رفتن نیاز به پا و برای انجام هر کاری محتاج به ابزار و وسیله مناسب آن کار داریم.

خداوند متعال هم می بیند و هم می شنود اما او مانند ما انسان‌ها نیست که برای دیدن محتاج چشم و گوش باشد. خداوند همه جا هست و همیشه با ماست هر کجا که باشیم^۱ و هر کاری که اراده کند انجام خواهد داد.^۲

او سخن همه ما را می شنود، اما گوش ندارد. او همه ما را می بیند، اما چشم ندارد. او هر کار که بخواهد انجام می دهد اما دست و پا ندارد.

شاید برای شما عجیب باشد که چگونه می شود بدون چشم دید و بدون گوش شنید، اما اگر به خودتان توجه کنید متوجه می شوید که شما نیز در حین خواب دیدن همینطور هستید. یعنی در خواب‌های خود با خیلی‌ها حرف می زنید، صداهایی را می شنوید، راه می روید و کارهای جورواجوری انجام می دهید اما از گوش و چشم و دست و پای خود استفاده‌ای نکرده‌اید و بدن شما درون رخت خواب افتاده است. پس در حین خواب دیدن می شود بدون گوش و چشم شنید و دید.

خداوند هم شنوا است و هم بینا، و شنیدن و بینایی او طوری است که نه نیاز به گوش و چشم دارد و نه نیاز به خوابیدن و خواب دیدن. او برتر از همه است و از همگان بیناتر و شنواتر است.

۱- وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ (آیه ۴، سوره حدید)

۲- إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ (آیه ۴۷، آل عمران)

آیا خدا می خورد و می خوابد؟

همه موجودات اعم از گیاهان، درختان، حیوانات و انسان‌ها محتاج تغذیه و خوردن هستند. گیاهان از نور خورشید، آب و خاک تغذیه می‌کنند و حیوانات از گیاهان و گوشت بهره می‌برند و ما انسان‌ها هم علاوه بر احتیاج به نور و هوا، هر روز صبحانه، ناهار و شام می‌خوریم.

اگر غذا نخوریم شکممان درد می‌گیرد و ضعیف می‌شویم و اگر چند روز غذا نخوریم حتی ممکن است بمیریم. هنگامی که خسته می‌شویم نیاز به خوابیدن پیدا می‌کنیم تا خستگیمان در رود و دوباره بتوانیم بازی کنیم و درس بخوانیم. اگر نخوابیم از خستگی زیاد بی‌حال می‌شویم و کم‌کم بدنمان ضعیف می‌شود.

اما خداوند مانند ما انسان‌ها ضعیف نیست که نیاز به آب و غذا و خوابیدن داشته باشد. او نه چیزی می‌خورد و نه چیزی می‌نوشد و نه حتی لحظه‌ای می‌خوابد.

خداوند بزرگ، نیازی به خوابیدن، نوشیدن و خوردن ندارد اما برای شما بچه‌های خوب همه انواع خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها را آفریده تا از آن‌ها استفاده کنید.

او می‌داندست که ما در طول روز خسته می‌شویم، برای همین شب‌ها را تاریک کرد تا ما بتوانیم راحت‌تر بخوابیم و صبح بیدار شویم و به مدرسه برویم.

پس خداوند مهربان نیازی به خوابیدن ندارد زیرا او خسته نمی‌شود و اگر خستگی نباشد، کسی نیاز به خوابیدن پیدا نمی‌کند.^۱

۱- لا تأخذہ سنۃ ولا نوم (آیه ۲۵۵ سوره بقره)

خدا چگونه صحبت می کند؟

هر کسی که دوست دارد خدا با او صحبت کند می تواند قرآن بخواند. خداوند متعال حرف های خود را درون قرآن گفته است تا هر کس دلش خواست حرف های خدا را گوش کند به سراغ این کتاب برود و آن را قرائت کند. خیلی خوب است که بچه ها تلاش کنند قرآن یاد بگیرند تا حرف های خدا را بفهمند. برخی از حرف هایی که خدا به ما گفته است عبارت اند از:

(۱) هر کس کارهای خوب انجام دهد به سود خودش است و هر کس بدی کند به

زیان خودش است.^۱

(۲) ما (خداوند متعال) به او (انسان) از رگ قلبش نزدیکتریم^۲

(۳) پس در نیکیها بر یکدیگر سبقت جوید^۳

(۴) (از سختی ها ناراحت نباشید چون) با هر سختی آسانی است.^۴

(۵) تو کارهای خیر به هم کمک کنید.^۵

(۶) برای همدیگر لقب بد نذارید^۶

(۷) مرا بخوانید و دعا کنید تا دعاها را شما را اجابت کنم.^۷

۱- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ (آیه ۴۶ سوره فصلت)

۲- وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلِمُ مَا تُوسُّوسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (آیه ۱۶ سوره ق)

۳- وَلِكُلِّ وُجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيُهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (آیه ۱۴۸- سوره بقره)

۴- إِنْ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (آیه ۶ سوره الشرح)

۵- طوبى لِمَنْ أَحْسَنَ إِلَى الْعِبَادِ وَ تَزَوَّدَ لِلْمَعَادِ (غررالحکم و دررالکلم ، ح ۵۹۵۵)

۶- وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّقَابِ (آیه ۱۱، سوره حجرات)

۷- وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (آیه ۶۰ سوره غافر)

خداوند چه کسانی را دوست دارد؟

خداوند در کتاب خودش یعنی قرآن، به ما گفته است که چه کسانی را دوست دارد. او در قرآن فرموده است خداوند کسانی را دوست دارد که:

الف: به خدا ایمان دارند و کارهای خوب انجام می دهند^۱

ب: به حرف‌های پیامبر خدا و امامان گوش می دهند^۲

ج: اگر کار بدی انجام دادند پشیمان می شوند و توبه می کنند.^۳

د: در برابر مشکلات صبور هستند.^۴

ه: در کارهای گوناگون به خدا توکل می کنند و از او می خواهند تا در کارها موفق شوند.^۵
خلاصه کلام اینکه خداوند هرکسی که کارهای خوب انجام دهد را دوست دارد پس همیشه باید تلاش کنیم خوب باشیم تا خدا ما را دوست بدارد و کسی که خدا او را دوست داشته باشد همیشه یار و یاور او خواهد بود.

۱- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا. (مریم، آیه ۹۶)

۲- قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ. (آل عمران، آیه ۳۱)

۳- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ. (بقره، آیه ۲۲۲)

۴- وَاللَّهُ لَأُحِبُّ الظَّالِمِينَ. (آیه ۱۴۱ آل عمران)

۵- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ. (آیه ۱۵۴ آل عمران)

خدا از چه کسانی بدش می آید؟

خداوند متعال از همه کارهای بد و زشت بدش می آید پس اگر کسی کار بدی انجام دهد خداوند از او ناراحت می شود اما اگر آن شخص کار خوبی انجام دهد خداوند متعال خوشحال می گردد.

کارهایی که خدا از آن بدش می آید عبارت اند از:

- ۱) دروغ گفتن^۱
- ۲) فحش دادن^۲
- ۳) غیبت کردن^۳
- ۴) دزدی کردن^۴
- ۵) بی احترامی به والدین^۵
- ۶) سهل انگاری در نماز^۶
- ۷) حسادت کردن^۷

-
- ۱- إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ
  - ۲- وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ (آیه ۱۰۸ سوره انعام)
  - ۳- وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
  - ۴- وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (سوره مبارکه مائده آیه ۳۸)
  - ۵- لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (آیه ۸۳ سوره بقره)
  - ۶- قَوْلٍ لِلْمُصَلِّينَ؛ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (آیه ۴ سوره ماعون)
  - ۷- أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا (آیه ۵۴ سوره نساء)

و...

هر کس که کارهای بالا را انجام دهد، خداوند از او بدش می‌آید مگر اینکه از کار خودش پشیمان شود و به خدا بگوید خدایا من تلاش می‌کنم دیگر این کارهای بد را انجام ندهم آنوقت خداوند هم با او دوست خواهد شد.^۱

۱- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ (آیه ۲۲۲ سوره بقره)

آیا خدا بچه ها را دوست دارد؟ از کجا بدانم خدا مرا دوست دارد؟

خداوند مهربانترین مهربانان^۱ است و حتی از والدین ما هم مهربان تر است. او ما بچه ها را دوست دارد و بیش از پدر و مادر مراقب و مواظبت ماست.

اگر ما بخواهیم ببینیم که خداوند چقدر ما را دوست دارد باید ببینیم چقدر به حرف خدا، پیامبر و امامان گوش می دهیم^۲. هر کس بیشتر به حرف های خدا گوش دهد خدا بیشتر او را دوست دارد.

خداوند مهربان از بچه ها می خواهد نماز بخوانند^۳، حرف های بیهوده و زشت نزنند^۴، به حرف پدر و مادر گوش کنند و در کارهای منزل به مادر کمک کنند^۵، خوب درس بخوانند، کسی را اذیت نکنند^۶ و همیشه کارهای خوب انجام دهند و هر کس بیشتر به این حرف ها گوش دهد، خدا بیشتر او را دوست دارد.

۱- قَالَلَهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (آیه ۶۴ سوره یوسف)

۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ (آیه ۵۹ سوره نساء)

۳- أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (آیه ۱۴ سوره طه)

۴- وَ اجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ (آیه ۳۰ سوره حج)

۵- لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا. (آیه ۱۵۱ سوره بقره)

۶- وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ مَا كَتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا (آیه ۵۸ سوره احزاب)

چرا خدا انسان‌های بد را آفریده؟

شما حتما در اطراف خود نوزادهای تازه به دنیا آمده را مشاهده کرده‌اید. این نوزادها خوب و پاک هستند و کارهای بد نمی‌کنند. خدا همه ما را وقتی که به دنیا آمدیم خوب آفرید اما این ما هستیم که گاهی کارهای بد می‌کنیم و بد می‌شویم.

خدا به ما گفته است دروغگویی، حرف زشت زدن، دزدی، بی‌احترامی به والدین و ... کارهای زشتی هستند اما بعضی از مردم این کارهای زشت را انجام می‌دهند و به حرف خدا گوش نمی‌دهند و با این کارها و تکرار آن انسان‌های بدی می‌شوند. البته خدا هم به ما گفته است اگر پشیمان شویم و دیگر کار بد نکنیم ما را دوست خواهد داشت.^۱

پس خدا همه را خوب آفریده است^۲ اما بعضی از آدم‌ها با کارهای بدی که می‌کنند بد می‌شوند. خدا برای همین افراد بد هم راه بازگشت و توبه قرار داده است.^۳

پس ما باید تلاش کنیم همیشه خوب باشیم و با انجام کارهایی که مورد رضایت خدا نیست، خودمان را بد نکنیم.

۱- اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ (آیه ۲۲۲ سوره بقره)

۲- فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفاً فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ (آیه ۳۰ سوره روم)

۳- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحاً عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ. (آیه ۸ سوره تحریم)

اگر خدا همه جا هست پس چرا ما برای عبادت به مسجد می رویم؟

خداوند همه جا هست و همه می توانند در هر حالی در قلب خود با او صحبت کنند و در همه جا او را عبادت نمایند.^۱ فرقی نمی کند کجا باشیم، در خانه یا در خیابان و یا در کوه و دشت. او همه جا هست و سخنان ما را می شنود^۲ و ما را می بیند^۳ و ما می توانیم با او مناجات کنیم^۴، برایش نماز بخوانیم، ذکر بگوییم و همچنین با او درد دل کنیم^۵.

اما در بعضی از زمان ها و مکان ها عبادت کردن ثواب و پاداش بیشتری دارد.

- مثلاً در زمان هایی مانند شب های جمعه، در ماه رمضان^۶، در روز عید غدیر، نیمه شعبان و ... عبادت کردن ارزشمندتر است و خداوند پاداش بیشتری به ما خواهد داد.

- و در مکان هایی مانند حرم امامان، حرم امام زاده ها، مساجد^۷، خانه خدا (کعبه) و ... نیز پاداش عبادت بسیار بیشتر است.

پس ما می توانیم همیشه و در هر کجا او را عبادت کنیم اما برای آنکه خداوند از ما بیشتر راضی شود و پاداش بیشتری ببرد به مسجد می رویم.

۱- وَ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَ الْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» (آیه ۱۱۵، بقره)

۲- وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (آیه ۴ سوره انبیاء)

۳- وَ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (آیه ۲۴ سوره فتح)

۴- قَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (آیه ۶۰ سوره غافر)

۵- فَأَعْبُدْنِي وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (آیه ۱۴ سوره طه)

۶- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (آیه ۱۸۳ سوره بقره)

۷- قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ (آیه ۲۹

سوره اعراف)

چرا بعضی از دعا‌های ما مستجاب نمی‌شود؟

خداوند در دل‌های همه ما هست و هر دعایی که بکنیم می‌شنود. خداوند در قرآن فرموده است: «مرا بخوانید تا اجابت کنم شما را»^۱.

خداوند دعا‌های ما را مستجاب می‌کند اما گاهی چیزهایی که ما از خدا می‌خواهیم به ضرر ماست و ما گمان می‌کنیم برای ما خوب است. اگر دعایی که می‌کنیم به ضرر ما باشد خداوند آن را برآورده نمی‌کند اما در عوض چیزهای بهتر از آن خواسته به ما می‌دهد.

فرض کنید کودک خردسالی چاقوی تیزی را با گریه و اصرار از مادرش بخواند. مادر می‌داند این چاقو برای آن کودک خطرناک است برای همین چاقو را به او نمی‌دهد اما او را نوازش کرده و برایش بستنی می‌خرد و بچه از اینکه چیزی بهتر از چاقوی خطرناک به او داده شده است شاد می‌شود.

خداوند مهربان هم می‌داند اگر برخی از خواسته‌های ما برآورده شود به ضرر ما خواهد شد برای همین چیزهایی بهتر از آن خواسته ما را به ما می‌دهد.

---

۱ - قَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ (آیه ۶۰ سوره غافر)

فصل دوم

«نبوت، امامت و مهدویت»

ما چند امام داریم؟ ممکن است آنها را معرفی کنید؟

خداوند مهربان برای مردم پیامبر بزرگواری (ص) را فرستاد تا آن‌ها را هدایت کند^۱ و در زمان حیات پیامبر (ص)، به ایشان از طرف خداوند فرمان رسید که جانشینان بعد از خودش را معرفی نماید تا مردم بعد از وفات پیامبر (ص) بدانند از چه کسانی باید پیروی کنند و آن‌ها را به عنوان امام (ع) بپذیرند. این امامان (ع) با یک شعر زیبا برای شما معرفی می‌کنیم.

بعد از رسول نبی (ص) / بود امام علی (ع)
مقتدا و رهبر است / وصی پیغمبر است
دوم امام حسن (ع) / امام هر مرد و زن
سوم امام حسین (ع) / کشته اشک دو عین
چهارم امام سجاد (ع) / جانم فدای او باد
پنجم امام باقر (ع) / امام پاک و طاهر
ششم امام صادق (ع) / به صدق بوده ناطق
هفتم امام کاظم (ع) / صبور بود و عالم
هشتم امام رضا (ع) / راضی به کار خدا
نهم امام جواد (ع) / دلیر بوده و راد
دهم امام نقی (ع) / دشمن او شد شقی
یازده بود عسگری (ع) / برهمگان سروری
آخر امام زمان (ع) / امام هر انس و جان
غائب بود از نظر / وصفش بود منتظر
دعای ما برایش / خدا پشت و پناهِش

۱- هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (آیه ۲ سوره جمعه)

چرا ما امام زمان (ع) را نمی بینیم؟

بعد از پیامبر (ص)، حضرت امام علی (ع) به عنوان جانشین ایشان توسط خداوند مهربان انتخاب شد^۱ اما شخصی به اسم ابن ملجم مرادی ایشان را در حالی که مشغول نماز بودند با ضربت شمشیر شهید کرد. بعد از امام علی (ع) فرزند بزرگتر ایشان، امام حسن (ع)، به امامت رسید اما ایشان را هم مسموم کردند و شهید شدند. بعد از ایشان امام حسین (ع) امام شد، اما ایشان و یارانشان توسط لشکر یزید به شهادت رسیدند. یازده نفر از امامان ما یکی پس از دیگری توسط دشمنان شهید شدند اما خداوند امام آخر ما یعنی امام زمان (ع) را از چشم‌ها غائب کرد^۲ تا کسی نتواند به ایشان آسیبی برساند و ان‌شا‌الله وقتی ایشان ظهور کردند همه می‌توانند ایشان را ببینند.

اکنون نیز برخی از افرادی خیلی خوب هستند و وجود دارند که می‌توانند ایشان را زیارت کنند اما اجازه بیان آن را به ما ندارند.

---

۱ - يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (آیه ۶۷ سوره مائده)

۲ - بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ (آیه ۸۶ سوره هود)

آیا امام زمان (ع) ما را می‌بیند و حرف‌های ما را می‌شنود؟

خداوند متعال به امام زمان (ع) و همه امامان علیهم السلام این قدرت را داده است که مراقب ما باشند و ما را ببینند^۱. اگر ما در دل خودمان با امام زمان (عج) صحبت کنیم خداوند حرف‌های ما را به گوش ایشان می‌رساند. پس هر کجا که هستیم و هر چه دلمان خواست می‌توانیم با هر کدام از ائمه و پیامبران (ع) صحبت کنیم.

امامان ما به عنوان واسطه‌هایی هستند که ما را به خدا نزدیک می‌کنند و ما می‌توانیم از طریق آن‌ها یعنی با گوش دادن به حرف‌های آن‌ها و دوست داشتنشان به خداوند نزدیک شویم.^۲

---

۱ - وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ (آیه ۸۹ سوره نحل)

۲ - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ (آیه ۳۵ سوره مائده)

چرا یزید با امام حسین (ع) دشمن بود و او را شهید کرد؟

یزید انسان بد و ظالمی بود. او به مردم زور می گفت، شراب می خورد و گناهان زیادی انجام می داد. یزید قصد داشت امام حسین (ع) را مجبور کند تا پادشاهی او را بپذیرد اما امام حسین (ع) که از طرف خداوند متعال به عنوان امام مردم و جانشین برادرش امام حسن مجتبی (ع) منصوب شده بود، پادشاهی ظالمانه یزید را نپذیرفت. امام (ع) به یزید اعلام کرد که او حق ندارد به مردم زور بگوید و بر آنها حکومت کند.

یزید که از تسلیم شدن امام نا امید شد و وجود امام را تهدیدی برای تاج و تخت خود می دانست، تصمیم گرفت امام (ع) را شهید کند، برای همین لشکریان خود را برای مبارزه با امام فرستاد و چند هزار نفر از لشکر یزید، در برابر ۷۲ نفر از یاران امام حسین (ع) جنگیدند و سرانجام امام حسین (ع) در روز عاشورا شهید شد.

چطور می‌شود بعضی از ائمه (ع) در کودکی از همه مردم عالم‌تر هستند؟

خداوند متعال قبل از اینکه ما بخواهیم کاری انجام بدهیم می‌داند که ما چه تصمیمی خواهیم گرفت و چه کاری خواهیم کرد^۱. مثلاً وقتی شما توپی را به سمت دیوار پرتاب می‌کنید، می‌دانید که توپ پس از خوردن به دیوار بر می‌گردد. خدا هم می‌داند ما در درس‌ها چه نمره‌ای می‌آوریم و چقدر تلاش می‌کنیم. او می‌داند آیا ما به حرف‌های او گوش می‌دهیم و یا کارهای بد می‌کنیم.

خدا قبل از تولد ائمه (ع) می‌دانست آنها افراد خوبی می‌شوند و هیچ وقت از فرمان خدا سرپیچی نمی‌کنند برای همین در کودکی به آنها علم و دانش داد^۲ تا مردم را هدایت کنند و به سوالات مردم پاسخ دهند. وقتی مردم ببینند یک کودک از همه آنها عالم‌تر است و کارهای خارق العاده و معجزه از او صادر می‌شود، متوجه می‌شوند او از جانب خدا این علم را دریافت کرده است و امام مردم است و به او امیان آورده و با گوش دادن به دستورات او به بهشت می‌رسند.

---

۱ - عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (آیه ۹۲ سوره مومنون)

۲ - وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا (آیه ۱۲ سوره مریم)

معجزه چیست؟ چه کسانی معجزه می کنند؟

معجزه یعنی انجام کاری که کسی نتواند مانند آن را انجام دهد و همه انسان ها از انجام دادن کاری مانند آن عاجز باشند. مثلا معجزه حضرت موسی (ع) این بود که عصا را تبدیل به اژدها کرد^۱، معجزه حضرت ابراهیم (ع) این بود که آتش را تبدیل به گلستان کرد.^۲ معجزه حضرت صالح این بود که از دل کوه شتری بیرون آورد^۳ و ...

هیچ کس جز پیامبران و ائمه (ع) نمی تواند معجزه بیاورد. ما با دیدن معجزات پیامبران و ائمه (ع) متوجه می شویم آنها از جانب خداوند برای هدایت ما آمدند و آدم های راستگویی هستند^۴.

---

۱ - فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى (آیه ۲۰ سوره طه)

۲ - قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ (آیه ۶۹ سوره انبیاء)

۳ - قَالَ هَذِهِ نَاقَةُ لَهَا شَرِبٌ وَلَكُمْ شَرِبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ (آیه ۱۵۵ سوره شعراء)

۴ - إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (آیه ۴۱ سوره مریم)

چرا ما به امام و راهنما نیاز داریم؟

امام و راهنما کسی است که از همه عالم‌تر است و به چیزهایی که ما نمی‌دانیم آشناست برای همین می‌تواند به ما کمک کند تا دچار اشتباه نشویم. فرض کنید قصد سفر به کشوری دور دست را دارید که نه شهرهایش را می‌شناسید و نه زبان مردمش را می‌فهمید و نه حتی می‌دانید چطور باید به آن شهر برسید.

آیا برای این سفر نیاز به یک راهنما نداریم؟ راهنمایی که خودش به این شهر رفته باشد و بداند چطور باید به آنجا سفر کرد و زبان مردمانشان را بداند و از تمام جزئیات این سفر مطلع باشد. همه ما می‌دانیم که برای چنین سفری وجود یک راهنما و هادی ضروری است.

ما هم در این دنیا مسافریم، مسافرت ما هم یا به سوی بهشت است یا جهنم. تا الان هم نه بهشت را دیده‌ایم و نه جهنم را و نمی‌دانیم چطور باید از جهنم دور شد و به بهشت رسید. از آنجایی که امام و راهنما با این سفر آشناست و خدا او را تعلیم داده و از همه نقص‌ها پاک کرده و مامور نموده که راهنمای ما باشد لذا او دست ما را می‌گیرد و کمک می‌کند تا بتوانیم بدون رنج و سختی زیاد، در مسیر درست حرکت کنیم. پس همه ما به امام و راهنما نیاز داریم تا ما را هدایت کند آن هم امام و راهنمای معصوم.^۱

---

۱ - يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ فَمَنْ اُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَاُولَئِكَ يَفْرَعُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا (آیه

چرا امام زمان علیه السلام مخفیانه به دنیا آمدند؟

سالیان درازی پیش از تولد امام زمان (عج)، پیامبر گرامی اسلام و جانشینان معصوم ایشان (ع) بشارت تولد کودکی را دادند که جهان را از عدل و خوبی پر می کند برای همنی هم دشمنان اسلام از همان زمان منتظر بودند تا اجازه تولد این کودک را ندهند و یا او را بکشند.

به همین دلیل منزل امام حسن عسکری (ع) را به پادگان نظامی ای منتقل کردند و درون منزل ایشان جاسوسانی فرستادند تا اگر متوجه بارداری همسر امام (ع) شدند سریع برای نابودی آن کودک اقدام کنند.

خداوند هم برای اینکه نقشه شوم آنان را نقش بر آب کند تولد این کودک را به صورت معجزه آسایی مخفیانه قرار داد تا دشمنان متوجه تولد این نوزاد نشوند. سال های درازی پیش از تولد امام زمان (ع) همین اتفاق در زمان تولد حضرت موسی (ع) رخ داد که شما بچه های خوب داستان تولد این پیامبر بزرگ خدا (ع) را در سوره طه می توانید مطالعه کنید.^۱

---

۱ - وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فِإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ (سوره قصص آیه ۷)

آیا می‌توان از امام زمان (عج) در زمان غیبت استفاده برد؟

همانطور که می‌دانید امام زمان عزیز ما (ع) در غیبت به سر می‌برند. یعنی در بین ما هستند اما هیچ کس ایشان را نمی‌شناسد مگر یاران بسیار نزدیک ایشان. اما در طول این سالیان درازی که ایشان از دیده‌ها پنهان هستند، مانند آفتابی پشت ابر برای ما برکات و خیرات بسیاری داشته‌اند و دارند و می‌توان همه خیرات و خوبی‌ها را از ناحیه ایشان دانست.

وقتی که ابر، صورت خورشید را می‌پوشاند، چشم ما دیگر خورشید را نمی‌بیند اما هوا همچنان روشن و گرم است و گیاهان با کمک نور خورشید رشد می‌کنند.

ما هم از هدایت امام (ع) در زمان غیبت بهره می‌بریم. او در مواقع حساس به کمک شیعیان می‌آید و با راهنمایی یاران نزدیک خود، مردم را به سمت نور و روشنایی هدایت می‌کند.

چگونه می شود که امام زمان (عج) عمرشان این قدر طولانی شده است؟

پیامبر خدا در روز غدیر فرمودند: پس از من حضرت علی (ع) امام مومنان و جانشین من است و پس از ایشان یازده نفر از فرزندانش (ع) جانشین او و امام شما هستند و آخرین فرد از این امامان معصوم، امام زمان (عج) است. دشمنان خدا یکی پس از دیگری این امامان بی گناه و پاک را شهید کردند تا اینکه نوبت به امام آخر (ع) رسید. خداوند متعال برای اینکه مردم آمادگی لازم برای پذیرش این امام بزرگوار را بیابند او را از نظرها غائب کرد و تا به امروز وی را حفظ کرده است.

خدایی که به برخی مخلوقات خود عمری چند صد ساله و چند هزار ساله داده می تواند انسانی را هم بیش از هزار سال زنده نگه دارد. در قرآن کریم آمده است که حضرت نوح (ع) نزدیک به هزار سال مردم امت خویش را هدایت و راهنمایی کرد، پس خدایی که به حضرت نوح (ع) عمری نزدیک به هزار سال می بخشد می تواند امام زمان (عج) را هم بیش از هزار سال حفظ کند تا حکومت عدل و خوبی در جهان گسترده شود^۲ و تمام مردم جهان توسط ایشان هدایت شوند.

---

۱ - وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (آیه ۱۴ سوره عنکبوت)

۲ - هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا (آیه ۲۸ سوره فتح)

از کجا بفهمیم ائمه (ع) ما را دوست دارند؟

ائمه (ع)، فرستادگان (خلیفه) خدا هستند^۱ و همه مردم را به سوی خدا دعوت می‌کنند تا با انجام کارهای خوب (انجام واجبات) و ترک کارهای بد (ترک محرمات)، بهشتی شوند. آن‌ها از اینکه ببینند انسان‌ها کارهای خوب انجام می‌دهند شاد می‌گردند و از دیدن کارهای بد ناراحت می‌شوند.

پس اگر می‌خواهیم بدانیم امام زمان (عج) و دیگر ائمه (ع) ما را دوست دارند، باید ببینیم چه قدر به حرف‌های ایشان گوش می‌دهیم. آیا نمازمان را اول وقت می‌خوانیم؟ آیا همیشه راست می‌گوییم؟ آیا به پدر و مادر خود احترام می‌گذاریم؟ آیا خوب درس می‌خوانیم؟ و...

هر چقدر بیشتر کارهای خوب انجام دهیم امام زمان (عج) از ما راضی‌تر است و در زندگی بیشتر برای ما دعا می‌کند.

---

۱ - وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً (آیه ۳۰ سوره بقره)

امام زمان (عج) چه زمانی ظهور می کند؟

شاید شما برادر یا خواهر کوچک تر از خود داشته باشید. برادر و خواهری که هنوز نمی تواند حرف بزند و بد و خوب خودش را نمی فهمد. این بچه شاید گاهی شیشه ای را بشکند و یا به خود بزند. اگر چیزی را جلوی این بچه بگذارید با آن بازی می کند و اگر کتابی یا دفتری کنارش باشد آن را پاره می کند. آیا شما حاضرید کتاب فارسی یا ریاضی خود را که به آن کتاب برای درس خواندن نیاز دارید، جلوی دست او قرار دهید؟ روشن است که این کار را نمی کنید. چون می دانید او هنوز کودک است و قدر و ارزش کتاب را نمی فهمد. خداوند مهربان نیز امام زمان (عج) را از چشم های مردمان پنهان کرد، چون این مردم هنوز قدر امام زمان (عج) را نمی دانند و ممکن است افراد بد او را همانند پدرانش شهید کنند.

خداوند زمانی که مردم قدرشناس شوند و متوجه اهمیت و ارزش امام (ع) برای زندگی خود شوند، به امام زمان (عج) اجازه ظهور خواهد داد تا مردم را از بدی ها به سمت خوبی ها هدایت کند و عدل و زیبایی را در همه جا جاری سازد. و تا ما شیعیان قدر امام زمان (عج) را ندانیم او ظهور نخواهد کرد و زمان ظهور ایشان زمانی است که مردم تشنه و خواهان ظهور ایشان باشند.^۱

۱ - وَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أُيْمَةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ (آیه ۵ سوره

امام زمان (عج) بعد از ظهور چه کار می‌کند؟

امام زمان (عج) پس از ظهور خود همه مردم جهان را به خوبی‌ها دعوت می‌کند. عده زیادی از مردم دعوت ایشان را قبول می‌کنند اما دسته‌ای از مردم بد با او می‌جنگند و با خواست خداوند شکست خواهند خورد.

امام (عج) پس از شکست انسان‌های بد، حکومتی جهانی بر اساس عدل و خوبی تشکیل خواهد داد^۱ و در آن زمان همه مردم از هدایت‌های ایشان بهره‌مند خواهند شد.

دیگر فقیر و مستمندی نخواهد بود و همه مردم در نهایت خوبی و خوشی در کنار هم زندگی خواهند کرد. گنج‌های زمین آشکار می‌شود و مردم از آن‌ها استفاده خواهند کرد.

امام زمان (عج) به مردم قرآن و حقایق آن را می‌آموزد و همه مردم در تحصیل علم و دانش با هم رقابت خواهند کرد.

زمان ظهور امام زمان (عج)، زمان ظهور همه خوبی‌ها است و ما باید برای ظهور ایشان و حضور در آن زمان دعا کنیم.

---

۱ - هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا (آیه ۲۸ سوره

علم ائمه (ع) چگونه است؟ آیا آن‌ها از آینده و گذشته اطلاع دارند؟

خداوند مهربان به پیامبران و ائمه (ع) علم گذشته و آینده را عطا کرده است.^۱ یعنی آن‌ها به اذن خداوند می‌توانند از حوادث آینده و یا گذشته با خبر شوند و تا خداوند نخواهد آن‌ها از چیزی مطلع نمی‌گردند.

پس علم ائمه (ع) نسبت به آینده و گذشته بستگی به خواست خداوند متعال دارد. خداوند اگر بخواهد، ائمه (ع) از همه چیز اطلاع پیدا می‌کنند و خداوند اگر بخواهد برخی از چیزها برای ائمه (ع) معلوم نمی‌شود.

پس ایشان همه علوم را دارا هستند اما این علم آن‌ها بستگی به خواست خداوند دارد.

---

۱ -عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَن ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا (آیه ۲۸ و ۲۹ سوره جن)

فصل سوم
«خودشناسی»

آیا ما روح داریم؟

شما فرزندان خوبم حتما تا الان خواب دیده‌اید. درون خواب به مدرسه یا جنگل و کوه رفتید و با دوستان خود صحبت کردید و از آن خواب لذت زیادی برده‌اید و شاید هم از آن خواب ترسیده‌اید. مثلا خواب دیده‌اید که از ارتقاعی دارید سقوط می‌کنید.

ما گاهی خواب‌هایی می‌بینیم که بعد از چند روز اتفاق می‌افتد. مثلا خواب می‌بینیم که در درس ریاضی بیست شدیم و بعد از چند روز آن خواب تعبیر می‌شود و معلم به ما بیست می‌دهد.

چیز جالبی که در این خواب دیدن‌ها وجود دارد این است که بدن شما در زمان خواب دیدن، در اتاق و درون رختخواب قرار داشت اما روح شما در عالم خواب به جنگل و کوه و مدرسه و بازار رفت.

وقتی شما از خواب بیدار می‌شوید یادتان می‌آید که دیشب خواب دیدید و می‌دانید بدن شما درون رختخواب بوده است.

باید بدانیم که آن کسی که درون خواب آن صحنه‌ها را دید و به جنگل و کوه رفت و یا مشغول بازی کردن بود، روح ماست چون بدن ما درون رختخواب است. پس ما علاوه بر بدن، روح هم داریم که هر جا که بخواهد می‌تواند برود و از کارهای دوست داشتنی لذت ببرد.

آیا همیشه همراه ما فرشته‌ای هست که ما را هدایت می‌کند؟

خداوند متعال دو فرشته را مامور کرده است که همیشه همراه ما باشند، یکی رقیب نام دارد و دیگری عتید. رقیب که بر شانه راست فرد قرار دارد نویسنده کارهای نیک و عتید که بر شانه چپ قرار دارد نویسنده گناهان هستند. از سوی دیگر شیطان هم همیشه در کمین است تا ما را گمراه کند و با وسوسه کردن ما را از راه راست خارج کند.

ما برای اینکه بتوانیم شیطان را شکست دهیم باید همیشه به حرف‌های خداوند گوش کنیم و اگر گناهی کردیم سریع توبه کنیم تا عتید آن گناه را از کارنامه ما پاک کند. خداوند از ما خواسته است:

* حرف‌های راست بگوئیم؛

* با دوستانمان مهربان باشیم؛

* خسیس نباشیم و از چیزهایی که داریم به دوستانمان بدهیم؛

* در کارهای خانه به مادر کمک کنیم؛

* درس بخوانیم.

و ...

اما شیطان از ما می‌خواهد کارهای بد انجام دهیم. دروغ بگوئیم. دعوا کنیم. درس نخوانیم و هر کار بدی که ممکن است را انجام دهیم. ما باید بدانیم همه اعمال ما توسط این دو فرشته نوشته می‌شود چون آن‌ها همیشه همراه ما هستند.

چرا ما خواب می بینیم؟

همه انسانها می خوابند و در حین خوابیدن، ممکن است خواب ببینند. به خوابها، «رویا» هم می گویند. بعضی از خوابهای ما نمایش همان کارهای روزمره ما است. مثلا دعوایی که در طول روز با دوستان داشتیم، امتحان سخت ریاضی، بازی فوتبال در زنگ ورزش، دوچرخه سواری و بقیه کارهای روزانه ما می تواند خوابهای ما را تشکیل دهد. به این خوابها، خوابهای روزمره می گویند.^۱

اما بعضی دیگر از خوابهای ما ربطی به کارهای روزانه ندارند و خداوند مهربان می خواهد از طریق خواب، مطالبی را به ما بیاموزد. مانند خواب حضرت یوسف (ع) در زمان کودکی که در قرآن آمده است. این خواب به ایشان و پدرشان حضرت یعقوب (ع) نشان داد که حضرت یوسف (ع) در آینده به مقام پیامبری خواهد رسید. به این رویاها، خوابها یا رویاهای صادقه می گویند.

ممکن است ما در یک رویای صادقه حادثه ای از حوادث آینده را ببینیم و پس از مدتی همین اتفاق بیفتد. این خوابها واقعی هستند و به ما مطالب جدیدی را می آموزند اما باید دقت کنیم که همه خوابها اینطور نیستند و نباید هر خوابی که دیدیم تصور کنیم که آن خواب صادقه است.

ما چگونه به دنیا آمدیم؟

به نوزاد انسان قبل از تولد جنین می گویند. جنین درون قسمتی از بدن مادر به اسم رَحِم رشد می کند و بزرگ و بزرگ تر شده تا جایی که وقت خروجش از بدن مادر فرا می رسد.

آن وقت مادر دچار درد می شود و به بیمارستان رفته و دکترها کمک می کنند تا بچه از درون رحم مادر خارج شود. همه بچه ها به همی صورت متولد می شوند. بعد از تولد، مادر به ما شیر داد تا بزرگ شدیم و الان می توانیم بازی کنیم، به مدرسه برویم و چیزهای جدید یاد بگیریم.

در حقیقت این خداوند مهربان است که جنین را درون بدن مادر پرورش می دهد چون مادر از اتفاقاتی که درون شکمش برای جنین می افتد خبری ندارد و این خداوند مهربان است که آن جنین را به صورت نوازادی زیبا و با مزه صورتگری می کند.

چرا ما بعضی وقت ها گول شیطان را می خوریم؟

همه شما بچه های خوب می دانید که شیطان همیشه منتظر است تا ما را گمراه کند و با وسوسه مانع این شود که ما کارهای خوب انجام دهیم. شیطان دوست دارد ما نیز مانند خودش افراد بدی بشویم. گاهی ما بچه ها فراموش می کنیم شیطان دشمن ماست و دوست ندارد ما آدم خوبی باشیم و می خواهد ما را مانند خودش جهنمی کند.

پس هر وقت فراموش کردیم و کارهای بد انجام دادیم باید بدانیم فریب شیطان را خورده ایم و باید سریع تلاش کنیم آن کار بد را جبران کنیم. مثلا ممکن است در وسط امتحان یک درس سخت، پاسخ سوالی را بلد نباشیم و شیطان ما را گول بزند و بگوید از بغل دستی خودت تقلب کن. هر وقت شیطان از ما خواست چنین کارهایی انجام دهیم باید هوشیار باشیم که او دشمن ماست و حرف هایش به ضرر ماست.

اگر ما همیشه به حرف های فرشته مهربان گوش کنیم و کارهای خوب انجام دهیم، شیطان کم کم ضعیف می شود و دیگر نمی تواند ما را فریب دهد.

آیا پشیمانی من از کار بد کافی است تا خدا مرا ببخشد؟

خداوند مهربان در قرآن کریم ما را به توبه دعوت کرده و وعده بخشش و آمرزش داده است. امامان عزیز ما هم فرموده‌اند: «توبه کننده، مانند کسی است که اصلاً گناهی نکرده است».

خدا مهربان‌تر از آن است که گناهکار پشیمان را نبخشد. فقط کافی است که ما از کار بدی که کرده‌ایم، پشیمان شویم. او خیلی زود ما را می بخشد. در قرآن کریم می‌خوانیم: «خدا بخشنده گناه و پذیرنده توبه است»^۱. خدا از هرکسی دلسوزتر و مهربان‌تر است اما این شیطان است که می‌خواهد بندگان خدا از او نا امید شوند.

شیطان نمی‌خواهد ما انسان‌ها به خدای مهربان، نزدیک شویم. او ما را نا امید می‌کند تا دوستی ما را با خدا به هم بزند. ممکن است همه ما انسان‌ها در زندگی اشتباه کنیم. اگر یک وقت گول شیطان را خوردیم و کار بدی کردیم، باید مواظب باشیم که بار دیگر، آن کار بد را تکرار نکنیم.

این طور نیست که خدا ما را با اولین گناه و اشتباه به جهنم ببرد. او خیلی مهربان است. اگر ما از گناه خود پشیمان شویم، او به راحتی ما را می‌بخشد. خداوند همیشه با ما مهربان است.

پس اگر ما بگوییم (خدایا مرا ببخش) و تصمیم بگیریم دیگر کار بد نکنیم، و تلاش داشته باشیم آن بدی را جبران کنیم، خدا ما را می‌بخشد.

۱- وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ (سوره غافر، آیه ۳۰)

چرا باید مراقب سلامتی خود باشیم؟

بدن سالم، هدیه‌ای از سوی خداوند مهربان به ما است که باید در حفظ آن تلاش و کوشش کنیم. بدن ناسالم و بیمار، موجب می‌شود ما در زمینه‌های مختلف علمی، ورزشی و کاری موفق نشویم و یا موفقیت کمتری پیدا کنیم.

بدن سالم لطفی از سوی خداوند است که باید قدرش را بدانیم و از آن مانند یک گنج ارزشمند مراقبت کنیم. اگر کسی به شما مقدار زیادی پول بدهد چه می‌کنید؟ آیا آن پول‌ها را با بی احتیاطی در اختیار زده‌ها قرار می‌دهید؟ یا آن را درون چاه می‌ریزید؟ و یا آن را آتش می‌زنید؟

روشن است که شما هیچ‌کدام از این کارها را نمی‌کنید چون قدر پول و ارزش آن را می‌دانید. شما با پول می‌توانید کتاب بخرید، به دیگران کمک کنید، برای خود لباس بخرید، به سفر بروید، تفریح کنید و ...

اما اگر سلامتی نباشد پول و دیگر چیزهای ارزشمند سودی ندارد. مثلاً بچه‌ای که دندان‌ش درد می‌کند از خوراکی‌های خوشمزه لذتی نمی‌برد. یا نوجوانی که چشمانش آسیب دیده نمی‌تواند مناظر زیبای طبیعت را ببیند و کسی که پایش شکسته است نمی‌تواند بدود.

پس اگر سلامتی نباشد، پول و تفریح و همه چیزهای دیگر لذتی برای ما ندارند. پس باید قدر سلامتی خود را بدانیم و خدا را شکر کنیم که به ما سلامتی داد تا بتوانیم برای او نماز بخوانیم و روزه بگیریم و کارهای خوب انجام دهیم.

چرا بعضی ها زشت آفریده شدند؟

خداوند بزرگ خالق همه انسان ها است. علاوه بر انسان ها، آسمان ها و زمین و حیوانات نیز مخلوق او هستند و اوست که همه را آفریده است.

خداوند مهربان انسان ها را با هم متفاوت آفریده و همه را به یک شکل قرار نداده است تا ما بتوانیم همدیگر را بشناسیم. اگر همه به یک شکل بودیم دیگر نمی توانستیم همدیگر را بشناسیم.

خداوند بزرگ انسان ها را با ظاهر متفاوت خلق کرده است. او بعضی انسان ها را سیاه پوست، برخی را زرد پوست و گروهی را سفید پوست کرده است. به بعضی ها قد بلند و برای بعضی ها قد کوتاه تر قرار داده است. بینی بعضی ها را کشیده کرده است و برخی را پهن تر. می بینیم که همه انسان ها با هم تفاوت هایی دارند و این تفاوت ها نشانه زشتی نیست. هیچ انسانی را نمی توان زشت دانست. همه زیبا هستند اما بعضی ها زیبا ترند. همه باهوش اند اما بعضی ها باهوش تر اند. پس انسان ها با هم تفاوت های زیادی دارند اما هیچ کس زشت آفریده نشده است.

مثالی بزنم. به لباس خود و لباس های دوستان خود توجه کنید. شاید از نظر شما لباس برخی از آن زیبا نباشد و ممکن است از نظر آن ها لباس شما زیبا نباشد. هر کس سلیقه ای دارد و لباسی را زیبا می داند. همینطور در مورد چهره ها هم باید بدانیم از نظر شما ممکن است کسی معمولی باشد و از نظر شخص دیگر او خیلی زیبا باشد.

خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد. او هیچ چیز و هیچ کسی را زشت نیافریده بلکه خداوند انسان ها را متفاوت آفریده است. اگر همه یک شکل بودند کار برای ما سخت می شد. فرض کنید اگر همه پدر و مادرها یک شکل بودند آنوقت دیگر نمی توانستیم پدر و مادر خودمان را از بین دیگران پیدا کنیم.

پس خداوند با ایجاد تفاوت ها در بین انسان ها به ما لطف کرده است
تا بتوانیم علاوه بر اینکه به قدرت او پی می بریم^۱، همدیگر را بشناسیم.

۱- وَ مِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ اخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَ أَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ (آیه ۲۲)

من چه استعدادهایی دارم؟

خداوند مهربان به همه ما انسان‌ها استعدادهای بی‌شماری هدیه کرده است اما این استعدادها مختلف است^۱ و باید شکوفا شوند. مثلا تخم نارنج استعداد آن را دارد که درخت نارنج بزرگی شود، اما باید این استعداد شکوفا شود تا تخم نارنج کم کم به درختی بزرگ تبدیل شود. تخم مرغ استعداد مرغ شدن را داراست. یک کودک شش ماهه استعداد راه رفتن و دویدن را داراست اما باید با تلاش و کوشش و به تدریج به حدی برسد که بتواند بدود. یعنی استعداد خودش را شکوفا کند.

حالا که فهمیدیم معنای استعداد چیست و استعدادها باید شکوفا شوند، می‌گوئیم که استعدادهای بسیاری در وجود ما هست. مثلا استعداد نقاشی، خطاطی، آشپزی، ورزش، شعر، اختراع، تالیف کتاب و ...

اما ما باید بر اساس علائق خود و دستورات دین، مسیر زندگی خود را انتخاب کنیم و برا شکوفایی آن استعداد مورد نظر تلاش کنیم. مثلا کسی که به نقاشی خیلی علاقه‌مند است می‌تواند با رفتن به کلاس نقاشی و تمرین زیاد نقاش شود. حافظ و سعدی از کودکی شاعر نبودند بلکه تلاش کردند و به تدریج به جایی رسیدند که از همه شعرا برتر شدند. ما هم استعدادهای زیادی داریم که با تلاش و کوشش و گذشت زمان باید شکوفا شوند.

۱- لقد خلقکم اطوارا (آیه ۱۴ سوره نوح)

فرق بین دختران و پسران در انتخاب شغل چیست؟

بین کارها و وظایف پسران و دختران تفاوت‌هایی وجود دارد. برای مثال وقتی امام علی (ع) و حضرت زهرا (س) با هم ازدواج کردند، پیامبر خدا (ص) کارها را بین آن‌ها تقسیم فرمود. ایشان کارهای بیرون منزل را به حضرت علی (ع) و کارهای درون منزل را به حضرت زهرا (س) محل کردند.

امام صادق (ع) در این باره می‌فرماید: امیرالمؤمنین علی (ع) برای منزل هیزم می‌آورد، آب تهیه می‌کرد، منزل را جارو می‌کرد، در پاک کردن عدس کمک می‌کرد. فاطمه (س) هم گندم و جو آرد می‌کرد، خمیر درست می‌نمود و نان می‌پخت^۱.

پس همه پسرهای عزیز باید شغلی برای خود انتخاب کنند تا بتوانند در آینده کار کنند و تشکیل زندگی دهند و برای مردم مفید باشند. همه شغل‌هایی که خداوند آن را حلال دانسته مثل مهندسی، نجاری، معلمی، فروشنده‌گی و ... برای جامعه مفیداند و هرکس باید بر اساس علاقه خودش یکی از آن‌ها را انتخاب کند. همه دختران عزیز هم باید اولاً کارهای منزل مثل آشپزی، خیاطی و ... را بیاموزند تا در آینده بتوانند مادران خوبی باشند و فرزندان صالحی تربیت کنند و ثانیاً اگر دوست داشتند بیرون منزل هم کاری کنند، شغل‌هایی که مخصوص خانم‌ها است را برای خود انتخاب کنند.

بعضی از شغل‌ها مخصوص خانم‌ها است که عبارت‌اند از: معلم مدرسه دخترانه، پزشک خانم‌ها، پلیس خانم و ...

دختران عزیز باید خوب درس بخوانند و تلاش کنند هدف اصلی خودشان را مادر خوب و موفق شدن قرار دهند و در کنارش اگر خواستند کاری بیرون منزل

داشته باشند، شغل‌های مناسب برای خانم‌ها که ارتباط با نامحرم در آن نیست
را انتخاب کنند.

چرا من احساسات گوناگون دارم؟

خداوند مهربان در وجود همه انسانها احساسات گوناگونی را قرار داده است. این احساسات گوناگون به ما در زندگی خیلی کمک می کند. مثلا احساس ترس باعث می شود ما بیشتر مراقب خودمان باشیم. فرض کنید اگر آدمها از هیچ چیزی نمی ترسیدند، آنوقت ممکن بود با دیدن حیوانات وحشی و خطرناک مانند مار مراقب خودشان نباشند و آسیب ببینند یا اینکه اگر از ارتفاع نمی ترسیدند، ممکن بود از بلندی به پایین پرت شوند. پس احساس (ترس) به ما برای سالم ماندن و بیشتر مراقب خود بودن کمک می کند.

حس محبت و دوست داشتن هم از احساساتی است که به ما خیلی کمک می کند. فرض کنید اگر حس محبت در بین آدمها نبود. آنوقت دیگر کسی به کسی از روی محبت کمک نمی کرد و پدرها و مادرها بچه های خود را دوست نداشتند و بچه ها هم والدین خود را دوست نداشتند.

همه احساسات انسان برای زندگی او مفید و لازم هستند فقط باید مراقب باشیم که احساسات ما دچار زیاده روی و کم روی نشود. مثلا اگر کسی خیلی ترسو باشد نمی تواند زندگی خوبی داشته باشد و اگر کسی خیلی شجاعت و بی باکی داشته باشد هم دچار مشکل می شود.

چرا خشمگین می شوم و در زمان خشم باید چه کار کنم؟

همه ما می دانیم خشم چیست. انسان در برابر بعضی از چیزها خشمگین می شود. مثلا ممکن است با دیدن یک شخص، دیدن یک تصویر، مشاهده یک رفتار و ... عصبانی و خشمگین شویم. فایده خشم این است که در موقعیت هایی نظیر خطر و تهدید، بروز دادن خشم می تواند جان ما را نجات دهد و یا خشم در جبهه ما را برای از بین بردن دشمن یاری می کند.

حیوانات وقتی عصبانی و خشمگین می شوند حمله می کنند و رفتار تندی را نشان می دهند اما انسان ها در زمان خشمگین شدن، می توانند آرامش خود را حفظ کنند و خشم خود را در مسیر مناسب خود هدایت کنند.

ما نباید وقتی از چیزی عصبانی شدیم فریاد بزنیم و حرف های زشت بگوئیم بلکه در زمان عصبانیت باید آرامش خود را حفظ کرده و مودبانه صحبت کنیم. خداوند کسانی که خشم خودشان را کنترل می کنند دوست دارد. خداوند افرادی که خشم خودشان را کنترل می کنند و از اشتباه مردم می گذرند را به عنوان محسنین (نیکوکاران) معرفی کرده است.^۱

---

۱ - الَّذِينَ يَنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)
آیه ۱۳۴ سوره آل عمران)

چرا بعضی چیزها را فراموش می کنم؟

همه ما یک حافظه کوتاه مدت و یک حافظه بلندمدت داریم. وقتی ما چیزی را یاد می گیریم وارد حافظه کوتاه مدت ما می شود و پس از مدت زمان کوتاهی ممکن است فراموش شود. مثلا مادر به ما می گوید جمعه به منزل پدری برگ خواهیم رفت. شاید ما چند روز دیگر این حرف را فراموش کنید. چرا؟ چون این مطلب وارد حافظه کوتاه مدت ما شده است. اما اگر این مطلب تکرار شود، دیگر فراموشش نمی کنیم چون وارد حافظه بلندمدت شده است لذا به این زودی فراموش نمی گردد.

یکی از راههایی که باعث می شود ما مطالب را فراموش نکنیم این است که آن مطلب را با دقت بیشتری بخوانیم و برای خود تکرار کنیم. تکرار مطلب باعث می شود تا آن را فراموش نکنیم.

البته فراموشی همیشه هم چیز بدی نیست. اگر ما خاطرات بد و ناراحتی های خود را فراموش نمی کردیم زندگی برایمان خیلی سخت می شد. خداوند مهربان فراموشی را به ما داده است تا چیزهای بد و خاطرات ناراحت کننده را از یاد ببریم.

فصل چهارم

«معاد، بهشت و جهنم»

بهشت کجاست و چه ویژگی هایی دارد؟

انسان‌های خوب که در زندگی کارهای شایسته و خوب انجام می‌دهند پس از این که از دنیا رفتند، به جایی منتقل می‌شوند به نام بهشت. بهشت جایی است که همه خوبی‌ها، زیبایی‌ها و نعمت‌ها در آن وجود دارد.

در بهشت باغ‌هایی وجود دارد که از زیر درختانش جوی‌های آب جاری است.^۱ در بهشت هر چه بخواهیم هست، کافی است بهشتی‌ها دلشان چیزی بخواهد، آنگاه آن چیز برایشان حاضر می‌شود.^۲

لباس بهشتی‌ها از جنس حریر و پارچه‌های بسیار زیبا با بهترین رنگ‌ها است.^۳ بهشتی‌ها به همراه همسر، خانواده و دوستان خود در قصرهای بسیار زیبایی زندگی می‌کنند و به دیدار همدیگر می‌روند.^۴ در بهشت علاوه بر نهر آب، نهرهایی از شیر و عسل وجود دارد. غذاهای بسیار خوشمزه و میوه‌های بسیار پر آب و شیرین در همه فصل‌ها در بهشت قابل دسترسی است.^۵

۱- وَ بَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ (آیه ۲۵ سوره بقره)

۲- لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ

۳- وَ جَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَ حَرِيرًا (آیه ۱۲ سوره انسان)

۴- وَ يَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا (آیه ۱۰ سوره فرقان)

۵- مِثْلَ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ

خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ

فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ. (سوره محمد آیه ۱۵)

بهشتی‌ها هیچ وقت از بهشت خارج نمی‌شوند و همیشه در آن ماندگار هستند^۱
و خداوند به همه ما وعده داده است که اگر انسان‌های خوبی باشیم ما را به آنجا
ببرد.

---

۱ - و ما هم منها به مخرجین (آیه ۴۸ سوره حجر)

جهنم کجاست و چه ویژگی هایی دارد؟

انسان های بد که در زندگی کارهای بد و زشت زیادی انجام می دهند پس از این که از این دنیا رفتند به جایی منتقل می شوند به نام جهنم^۱. جهنم جایی است که انسان ها در آن عذاب می شوند و سختی و رنج می بینند.

انسان های بد در جهنم می سوزند و جزای کارهای زشت خودشان را می چشند^۲. البته آدم هایی که در دنیا از کارهای بد پشیمان بشوند و توبه کنند به جهنم نمی روند^۳ و خدا آن ها را می بخشد و به بهشت می فرستد.

در جهنم آب های جوشان^۴ آتش سوزنده^۵ و حیوانات موذی و درنده ای هستند که از عمل بد انسان ها ایجاد می شوند و افراد بد را مورد اذیت و آزار قرار می دهند. جهنم جای پر رنج و تنگی است که خداوند مهربان ما را از وارد شدن به آن نهی کرده است. خداوند دستور داده تا کارهای خوب انجام دهیم تا در بهشت از لذت های آن بهره مند گردیم.

۱- وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا (آیه ۱۵ سوره جن)

۲- جَزَاءً وَجُزَاءً (آیه ۲۶ سوره نباء)

۳- وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ (آیه ۲۵ سوره شوری)

۴- هَذَا فَلْيَذُقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ (آیه ۵۷ سوره ص)

۵- نَارٌ حَامِيَةٌ (آیه ۱۱ سوره القارعه)

چرا خدا آدم های بد را به جهنم می برد؟

برای پاسخ به این سوال چند مثال می زنم:

* وقتی شما در فصل سرد زمستان با لباس نامناسب بیرون بروید، نتیجه اش می شود سرماخوردگی؛

* و وقتی غذایی که فاسد شده است را می خورید نتیجه اش می شود مسمومیت و دل درد؛

* اگر شما درون چشم خود شیء نوک تیزی فرو کنید چشمتان آسیب می بیند و شاید کور شوید؛

می بینید که هر یک از اعمال بالا تاثیری بر جسم ما دارد و با انجام آن ها جسم ما آسیب می بیند. گناه هم مانند یک بیماری است^۱ اما گناه به روح ما آسیب می زند و این آسیب روحی دردناکتر و سخت تر از آسیب جسمی است. جهنم جایی است که افراد گناه کار که به روح خود آسیب زده اند در آنجا هستند و عذاب آن ها ناشی از همان آسیبی است که گناه به آنها زده و جهنمی ها از بیماری خودشان عذاب می شوند نه از دیگران^۲ و آنقدر آنجا می مانند تا اثر سم و بیماری گناه از روحشان خارج شود.

۱- فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا (آیه ۱۰ سوره بقره)

۲- فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ (آیه ۲۴ بقره)

چرا انسان ها می میرند؟

شما حتما بارها تخم مرغ را از نزدیک دیده‌اید؟ وقتی تخم مرغ مدت زمان مناسبی در زیر پرهای مرغ بماند، کم‌کم جوجه درون تخم مرغ رشد می‌کند و ناگهان می‌بینیم تخم را می‌شکند و تلاش می‌کند بیرون بیاید. دنیایی که ما در آن زندگی می‌کنیم مانند تخم مرغ است و ما مانند جوجه درون تخم مرغ. آدم‌ها هم بعد از مرگ مثل جوجه‌ای که از دل تخم مرغ متولد می‌شود و به جهانی بزرگ‌تر وارد می‌شود، وارد جهانی بسیار بزرگ‌تر می‌شوند^۱ و اگر آدم‌های خوبی باشند به بهشت می‌روند و از همه نعمت‌های بهشتی بهره‌مند می‌شوند.^۲ مهم این است که در دنیا کارهای خوب انجام دهیم که در عالم بعدی در کنار بهشتیان زندگی شیرینی داشته باشیم.

۱- وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ (آیه ۱۳۳ آل عمران)

۲- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ (آیه ۱۷ سوره طور)

مُرده ها درون قبر چه کار می کنند؟

وقتی جوجه‌ای از درون تخم مرغ متولد می‌شود، پوسته تخم مرغ را می‌شکافد، و آن را رها می‌کند. آن تخم کم کم می‌پوسد و خاک می‌شود اما جوجه در حال لذت بردن از زندگی خودش است و مدام جیک جیک می‌کند و غذا می‌خورد و بازی می‌کند.

افرادی هم که می‌میرند مانند همین جوجه هستند که از تخم خودش رها شده است. آنها در بهشت به سر می‌برند و در حال لذت بردن از نعمت‌های بهشتی مثل باغ و رودخانه و قصرهای بزرگ و دوستان خوب و بالاتر از این‌ها مورد رضایت خداوند هستند.

روح مُرده‌ها به همراه جسم جدیدی درون عالم دیگری به اسم برزخ به سر می‌برد و درون قبر جز همان پوسته تخم مرغ چیز دیگری نیست.

مرگ پلی است برای رفتن از عالم دنیا به عالمی بهتر و بزرگ‌تر و کسانی که اعمال بد انجام می‌دهند از مرگ می‌ترسند اما افراد خوب ترسی از مرگ ندارند چون می‌دانند همه لذت‌ها و خوبی‌های این دنیا در آن دنیا در سطحی بسیار بسیار بالاتر وجود دارد.

آیا مرده ها می توانند از زنده ها خبر بگیرند؟

انسان ها پس از مرگ به پاداش و یا سزای اعمال خود می رسند. انسان های خوب از نعمات بهشتی لذت می برند و انسان های بد، سختی و رنج می بینند تا پاک شوند و به بهشت منتقل گردند.

اما مرگ به معنای قطع ارتباط با دنیا نیست. امام صادق علیه السلام می فرمایند: «هیچ مؤمن و کافری نیست که در هنگام ظهر نزد خانواده ی خویش حاضر نگردد. وقتی مؤمن خانواده اش را در حال انجام اعمال صالح می بیند، خداوند را حمد گوید و وقتی کافر خانواده ی خویش را در حال انجام اعمال صالح ببیند، بر آنان غبطه می خورد!»^۱

پس مرده ها از خانواده، دوستان و آشنایان خود خبر می گیرند و از اعمال ما خوشحال و یا ناراحت می گردند.

آیا درون بهشت ماشین و وسایل تفریح و بازی وجود دارد؟

در بهشت همه چیزهایی که انسان از آن لذت می برد وجود دارد. خداوند در قرآن می فرماید هر چیزی که بهشتیان دلشان بخواهد در بهشت برایشان حاضر است و نزد ما چیزهای خیلی بیشتری از خواسته های بهشتیان است.^۱

یعنی اگر در بهشت دلمان اسباب بازی، عروسک، ماشین، دوچرخه و هر چیزی بخواهد فوراً برایمان حاضر می شود. بهشت جای همه خوبی ها و لذت ها است. در بهشت چیزهای جذاب و زیبایی بسیاری وجود دارد که ما در دنیا آنها را ندیده ایم و حتی نمی توانیم آنها را تصور کنیم.

اما بالاترین نعمت بهشت رضایت و خوشنودی خداوند مهربان از بهشتی ها است. خداوند از آنان خشنود است و آنان هم به خاطر آن پیروزی (بهشتی شدن) از خداوند کمال رضایت و خوشنودی را دارند.^۲

۱- لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَ لَدَيْنَا مَزِيدٌ (سوره ق، آیه ۳۵)

۲- رضی الله عنهم و رضوا عنه ذلك الفوز العظيم» (سوره مائده، آیه ۱۱۹)

در قیامت چه اتفاقی می افتد؟

زمانی که خداوند مهربان اراده کند، فرشته‌ای از فرشتگان بزرگ خدا در صورت (چیزی شبیه شیپور) می دمدمد و همه مخلوقات خدا می میرند. زیرا که وقت حساب و کتاب مردم فرا رسیده است و باید قیامت برپا شود تا بهشتی‌ها به بهشت و جهنمی‌ها به جهنم بروند.

دوباره با فرمان خدا آن فرشته برای دفعه دوم در صورت می دمدمد و همه زنده می شوند.^۱

روز قیامت برای برخی از مردم روز سختی است و برای برخی دیگر روزی راحت است. سختی‌اش برای افراد بد است و راحتی‌اش برای افراد خوب.

در روز قیامت زلزله‌ای بزرگ اتفاق خواهد افتاد^۲ و وضعیت عالم دگرگون می شود و همه مردم در صحرائی به نام محشر حاضر می شوند تا به حساب اعمالشان رسیدگی شود.^۳

قیامت برای مومنین و افراد با تقوا راحت و آسان و مایه سربلندی است اما برای افراد کافر و مناطق موجب رنج و سختی بسیار زیاد و سرافکنندگی و خفت است.

۱- وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ (آیه ۶۸ سوره زمر)

۲- إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا (آیه ۱ سوره زلزله)

۳- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (آیه ۲۵ سوره حجر)

کی روز قیامت فرا می رسد؟

فرض کنید در کلاس درس ریاضی هستید و معلم به شما می گوید من ممکن است در هر جلسه ای که کلاس تشکیل می شود امتحان بگیرم و یا از شما درس بپرسم.

در چنین کلاسی شما احتمال می دهید هر لحظه از شما درس پرسیده شود و یا امتحانی برگزار شود، پس برای اینکه نمره خوبی بگیرید باید همیشه برای امتحان آماده باشید یعنی در خانه ریاضی را خوب تمرین کند تا برای امتحان آمادگی پیدا کنید.

خداوند مهربان نیز زمان قیامت را از همگان مخفی نمود تا مردم همیشه آماده حساب و کتاب باشند. قیامت ناگهانی می آید و کسی هم از قبل نمی داند چه زمانی قیامت می شود.

در قیامت همه انسان های خوب، خوشحال و شادند چون به پاداش زحمات خود می رسند^۱ اما انسان های بد، ناراحت و غمگین اند چون برای آن روز توشه ای برای خود تهیه نکردند و بهترین زاد و توشه تقوا (دوری از گناهان) است.^۲

---

۱ - إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (آیه ۲۷۷ سوره بقره)

۲ - فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ (آیه ۱۹۷ سوره بقره)

آیا همه جهنمی ها تا آخر در جهنم می مانند؟

جهنم جایی است که انسان های بد به سزای اعمال خود می رسند و بیشتر این افراد پس از آنکه دوره عذاب و سختی خود را سپری کردند بخشیده شده ۲ و به بهشت وارد می شوند و برای همیشه در بهشت خواهند ماند.

مانند زندانی هایی ۳ که مدت حبس هر کدام با دیگری فرق دارد. یکی شش ماه و یکی پنج سال و یکی ده سال و یکی حبس ابد.

در جهنم نیز بسته به میزان بدی ها و گناهیانی که جهنمی ها در دنیا انجام دادند، میزان سختی و عذاب و مدت آن تعیین می شود اما عده کمی هستند که آنقدر کارهای زشتشان بزرگ و غیر قابل بخشش است که هیچ گاه از جهنم بیرون نخواهند آمد. ۴

---

۱ - جَزَاءٌ وَفَأَا (آیه ۲۶ سوره نباء)

۲ - لَا يَثْبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا (آیه ۲۳ سوره نباء)

۳- جَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا (آیه ۸ سوره اسراء)

۴ - فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَئِمَّسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ (آیه ۲۹ سوره نحل)

در بهشت چه میوه‌ها و غذاهایی وجود دارد؟!

در قرآن کریم در مورد غذاهای بهشتی آیات بسیاری وجود دارد که ترجمه برخی از این آیات عبارت اند از:

الف: درخت انگور و سبزیجات ۱

ب: درخت خرما و انار ۲

ج: درخت موز ۳

د) نهرهایی از عسل و شیر و آب و ... ۴

ه) گوشت پرنده ۵

و...

در بهشت هر غذای لذیذی که بهشتی‌ها میل داشته باشند برایشان فراهم می‌شود. مثلاً اهل بهشت هرگاه گوشت پرنده‌ای را بخواهند خداوند سبحان برای آنها پرنده پخته و جوجه کباب ایجاد می‌کند تا محتاج بکشتن پرنده نشوند.

۱- وَعِنَبًا وَقَضْبًا (سوره عبس، آیه ۲۸)

۲- فِيهَا مَا كَانَتْ تَخُلُّ وَرَمَانًا (سوره الرحمن، آیه ۶۸)

۳- وَ طَلْحٍ مَّنضُودٍ (آیه ۲۹ سوره واقعه)

۴- فِيهَا أَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى (سوره محمد، آیه ۱۵)

۵- وَلَحْمٍ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ (سوره واقعه، آیه ۲۱)

چه کار کنیم که خدا ما را به بهشت ببرد؟

بهشت منزلی است برای افراد خوب و نیکوکار، یعنی کسانی که در دنیا کارهای خوب انجام می دهند و به حرف های خدا گوش می دهند.
در قرآن کریم وعده داده شده است که در ازای انجام بعضی از کارها، انسان به بهشت وارد شود. بعضی از کارهایی که پاداشش بهشت است عبارت اند از:

الف: ایمان و عمل صالح ۱

ب: تقوا^۲

ج: راستی و راستگویی^۳

د: نماز^۴

ه: انفاق در راه خدا^۵

و: شهادت در راه خدا^۶

---

۱ - وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (سوره بقره آیه ۸۲)

۲ - إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (سوره حجر آیه ۴۵)

۳ - أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (سوره بقره آیه ۱۷۷)

۴ - وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ. أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ (سوره معارج آیات ۳۴ و ۳۵)
۵ الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرا وعلانیه فلهم اجرهم عند ربهم ولاخوف علیهم و لاهم یحزنون (آیه ۲۷۴ سوره بقره)

۶- وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ (سوره آل عمران، آیه ۱۶۹)

آیا در بهشت می شود دوستان و آشنایان خود را ببینیم؟

در بهشت هم مانند دنیا دوستان و آشنایان و فامیل با یک دیگر رابطه دارند و هر کسی می تواند با کسانی که دوست دارد رفت و آمد داشته باشد. بهشتی ها با دوستان و آشنایان خود بر تخت هایی که در کنار هم چیده شده اند تکیه می زنند و توسط جوانان بهشتی از آنها با انواع خوردنی ها و میوه ها پذیرایی می شود.^۱

در بهشت همه اعضای خانواده، دوستان و آشنایان می توانند همدیگر را ببینند و همانند دنیا با هم رابطه داشته باشند اما به شرطی که همه آن ها بهشتی باشند.

۱- مَتَّكِّينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ؛ (سوره طور آیه ۲۰)

آیا در بهشت دوباره می میریم؟

هر انسانی در دنیا یک روزی می میرد ۱. هیچ انسانی در دنیا عمر جاویدان و دائمی ندارد. اما در بهشت اینگونه نیست. در بهشت دیگر کسی نمی میرد. همه بهشتی ها عمر جاودان دارند و نه تنها نمی میرند از بهشت هم خارج نخواهند شد. مرگ مربوط به دنیا است و انسان ها با مرگ از دنیا به آخرت منتقل می شوند تا آنجا به پاداش اعمال خود برسند. در بهشت و جهنم دیگر مرگ معنایی ندارد و زندگی انسان ها ابدی خواهد بود.

---

۱ - كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَ يَبْقَى وَجْهٌ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (سوره الرحمن، آیه ۲۶)

آیا در بهشت همه مردم زیبا هستند؟

بله. بهشت جایی است که هیچ زشتی‌ای در آن راه ندارد. همه بهشتی‌ها زیبا هستند! نه تنها زیبا هستند پیری و فرسودگی در آنجا وجود ندارد و همه بهشتی‌ها در آنجا جوان می‌شوند.

کسانی که در دنیا به سن پیری رسیدند و یا دچار معلولیت و آسیب‌های جسمی بودند، اگر بهشتی باشند در آنجا جوان و زیبا رو شده و در قصرهای بهشتی در کنار دوستان و آشنایان خود زندگی خواهند کرد.

بهشت زیبا است و همه بهشتی‌ها هم زیبا هستند و هیچ زشتی‌ای چه زشتی صورت چه زشتی حرف و رفتار در بهشت وجود ندارد.

آیات:

- ۱- لم یلد و لم یولد (آیه ۳ سوره توحید)
- ۲- اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (آیه ۳۵ سوره نور)
- ۳- وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (آیه ۱۶ سوره ق)
- ۴- هُوَ مَعَكُمْ إِنْ مَأْتَيْتُمُ (آیه ۴ سوره حدید)
- ۵- كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ (آیه ۲۹ سوره الرحمن)
- ۶- وَ هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ (آیه ۴، سوره حدید)
- ۷- إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ (آیه ۴۷، آل عمران)
- ۸- لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ (آیه ۲۵۵ سوره بقره)
- ۹- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَ مَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ (آیه ۴۶ سوره فصلت)
- ۱۰- وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَ نَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (آیه ۱۶ سوره ق)
- ۱۱- وَ لِكُلِّ وُجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيٰهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (آیه ۱۴۸- سوره بقره)
- ۱۲- إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (آیه ۶ سوره الشرح)
- ۱۳- طُوبَىٰ لِمَنْ أَحْسَنَ إِلَى الْعِبَادِ وَ تَزَوَّدَ لِّلْمَعَادِ (غررالحکم و دررالکلم ، ح ۵۹۵۵)
- ۱۴- وَ لَّا تَنَابَزُوا بِاللُّقَابِ (آیه ۱۱، سوره حجرات)
- ۱۵- وَ قَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (آیه ۶۰ سوره غافر)
- ۱۶- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا. (مريم، آیه ۹۶)
- ۱۷- قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ. (آل عمران، آیه ۳۱)
- ۱۸- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ. (بقره، آیه ۲۲۲)
- ۱۹- وَ اللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ. (آیه ۱۴۱ آل عمران)
- ۲۰- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ. (آیه ۱۵۴ آل عمران)
- ۲۱- إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ (سوره زمر، آیه ۳۰)

- ۲۲- وَلَا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ (آیه ۱۰۸ سوره انعام)
- ۲۳- وَ لَا يَغْتَب بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
- ۲۴- وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (سوره مبارکه مائده آیه ۳۸)
- ۲۵- لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (آیه ۸۳ سوره بقره)
- ۲۶- قَوْلٍ لِلْمُصَلِّينَ؛ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (آیه ۴ سوره ماعون)
- ۲۷- أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ آتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا (آیه ۵۴ سوره نساء)
- ۲۸- إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ (آیه ۲۲۲ سوره بقره)
- ۲۹- قَالَ اللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (آیه ۶۴ سوره يوسف)
- ۳۰- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ (آیه ۵۹ سوره نساء)
- ۳۱- أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (آیه ۱۴ سوره طه)
- ۳۲- وَ اجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ (آیه ۳۰ سوره حج)
- ۳۳- لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا. (آیه ۱۵۱ سوره بقره)
- ۳۴- وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا (آیه ۵۸ سوره احزاب)
- ۳۵- إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ (آیه ۲۲۲ سوره بقره)
- ۳۶- فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ (آیه ۳۰ سوره روم)
- ۳۷- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ. (آیه ۸ سوره تحریم)
- ۳۸- وَ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَ الْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنْ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» (آیه ۱۱۵، بقره)
- ۳۹- وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (آیه ۴ سوره انبیاء)
- ۴۰- وَ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا (آیه ۲۴ سوره فتح)

- ۴۱- قَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (آیه ۶۰ سوره غافر)
- ۴۲- فَأَعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (آیه ۱۴ سوره طه)
- ۴۳- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (آیه ۱۸۳ سوره بقره)
- ۴۴- قُلْ أُمِرْتُ بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ (آیه ۲۹ سوره اعراف)
- ۴۵- قَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (آیه ۶۰ سوره غافر)
- ۴۶- هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (آیه ۲ سوره جمعه)
- ۴۷- يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (آیه ۶۷ سوره مائده)
- ۴۸- بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ (آیه ۸۶ سوره هود)
- ۴۹- وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ (آیه ۸۹ سوره نحل)
- ۵۰- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ (آیه ۳۵ سوره مائده)
- ۵۱- عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (آیه ۹۲ سوره مومنون)
- ۵۲- وَأَتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا (آیه ۱۲ سوره مريم)
- ۵۳- فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى (آیه ۲۰ سوره طه)
- ۵۴- قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ (آیه ۶۹ سوره انبياء)
- ۵۵- قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ (آیه ۱۵۵ سوره شعراء)
- ۵۶- إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (آیه ۴۱ سوره مريم)
- ۵۷- يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا (آیه ۷۱ سوره اسراء)
- ۵۸- وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ فَأَلْقَيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ (سوره قصص آیه ۷)

- ۵۹- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (آیه ۱۴ سوره عنکبوت)
- ۶۰- هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا (آیه ۲۸ سوره فتح)
- ۶۱- وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً (آیه ۳۰ سوره بقره)
- ۶۲- وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ (آیه ۵ سوره قصص)
- ۶۳- هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا (آیه ۲۸ سوره فتح)
- ۶۴- عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا
- ۶۵- (آیه ۲۸ و ۲۹ سوره جن)
- ۶۶- وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ (سوره غافر، آیه ۳۰)
- ۶۷- وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَاللُّوَاكِمِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ (آیه ۲۲ سوره روم)
- ۶۸- لَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ أَطْوَارًا (آیه ۱۴ سوره نوح)
- ۶۹- الَّذِينَ يَنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (آیه ۱۳۴ سوره آل عمران)
- ۷۰- وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ (آیه ۲۵ سوره بقره)
- ۷۱- لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاؤْنَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ
- ۷۲- وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا (آیه ۱۲ سوره انسان)
- ۷۳- وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا (آیه ۱۰ سوره فرقان)
- ۷۴- مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا

- مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَعْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا
فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ. (سوره محمد آیه ۱۵)
- ۷۵- و ما هم منها به مخرجین (آیه ۴۸ سوره حجر)
- ۷۶- أَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا (آیه ۱۵ سوره جن)
- ۷۷- جَزَاءً وَفَاءً (آیه ۲۶ سوره نباء)
- ۷۸- وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ (آیه ۲۵
سوره شوری)
- ۷۹- هَذَا فَلْيَذوقوه حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ (آیه ۵۷ سوره ص)
- ۸۰- نَارٌ حَامِيَةٌ (آیه ۱۱ سوره القارعه)
- ۸۱- فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَرَّادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا (آیه ۱۰ سوره بقره)
- ۸۲- فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ
لِلْكَافِرِينَ (آیه ۲۴ سوره بقره)
- ۸۳- وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ
(آیه ۱۳۳ آل عمران)
- ۸۴- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ (آیه ۱۷ سوره طور)
- ۸۵- لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَ لَدَيْنَا مَزِيدٌ (سوره ق، آیه ۳۵)
- ۸۶- رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ» (سوره مائده، آیه ۱۱۹)
- ۸۷- نُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ
نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ (آیه ۶۸ سوره زمر)
- ۸۸- إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زُلْزَالَهَا (آیه ۱ سوره زلزله)
- ۸۹- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (آیه ۲۵ سوره حجر)
- ۹۰- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (آیه ۲۷۷ سوره بقره)
- ۹۱- فَإِنَّ خَيْرَ الرَّادِ التَّقْوَىٰ وَآتَقُونَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ (آیه ۱۹۷ سوره بقره)
- ۹۲- جَزَاءً وَفَاءً (آیه ۲۶ سوره نباء)
- ۹۳- لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا (آیه ۲۳ سوره نباء)

- ۹۴- جَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا (آیه ۸ سوره اسراء)
- ۹۵- فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ (آیه ۲۹ سوره نحل)
- ۹۶- وَعِنَبًا وَقَضْبًا (سوره عبس، آیه ۲۸)
- ۹۷- فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرَمَانٌ (سوره الرحمن، آیه ۶۸)
- ۹۸- وَ طَلْحٍ مَّنْضُودٍ (آیه ۲۹ سوره واقعه)
- ۹۹- فِيهَا أَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٌ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى (سوره محمد، آیه ۱۵)
- ۱۰۰- وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ (سوره واقعه، آیه ۲۱)
- ۱۰۱- وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (سوره بقره آیه ۸۲)
- ۱۰۲- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (سوره حجر آیه ۴۵)
- ۱۰۳- أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (سوره بقره آیه ۱۷۷)
- ۱۰۴- وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ. أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ (سوره معارج آیات ۳۴ و ۳۵)
- ۱۰۵- الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (آیه ۲۷۴ سوره بقره)
- ۱۰۶- وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أحيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ (سوره آل عمران، آیه ۱۶۹)
- ۱۰۷- مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ» (سوره طور آیه ۲۰)
- ۱۰۸- كُلٌّ مِّنْ عِندِ اللَّهِ فَإِنَّ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (سوره الرحمن، آیه ۲۶)
- ۱۰۹- وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ (عبس آیه ۳۸)